

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusa la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 6 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Nr. 73.

Sibiu, 12/24 Septembre 1879.

Anulu II.

Din istori'a germanisarei in dilele imperatului Iosifu II.

In 1-a Maiu 1876 membrii academieii ungresci din Budapest'a si unu publicu numerosu au ascultat cu mare pietate dissertatiunea historica a membrului corespondente Franciscu Szilágyi, carele produse mai multe acte publice si private, din care se cunósce modulu cum voise imperatulu Iosifu II se germanisedie pe tóte popórale monarchiei, cum inse acelea si anume magiarii pe atunci, inainte cu 100 de ani, vedindu cumplitulu periculu de nimicire nationale, s'au aparatu din respoteri, si cum aceea incercare a imperatului a inbolditu pe magiari cá se se apuce de cultivarea si inavutirea limbei loru, care pe atunci erá fórte saraca si necioplita, precum au recunoscutu chiaru magnatii (boierii) tierei, pre candu fusese vorb'a cá se se delature limb'a latina mórtá din afacerile publice*).

In dilele nóstre amu ajunsu se vedemu poruncindu-se sínódeloru si congresseloru, cá tocma si protocélele lucrariilor redactate pâna aci in respectiv'a limba a bisericeii (romanésca, serbésca) se le inaintedie la gubernu in limb'a magiara, si orbu este cine nu vede, cá suntemu fórte aprópe de acelea dile, in care se va porunci, cá servitiulu dummedieescu se se faca in tóte bisericele de tóte confessiunile numai in limb'a magiara. Intre acestea inpregiurari merita cá si romanii se reflecte cu barbatia mai multa si cu lene mai puçina la inventiaturile istoriei; se cunósca si ei cum s'au aparatu altii de perire, pe ce cali au apucatu cá se scape cu viaia, cum au scuturatu lenea si s'au pusu cu totu adinsulu pe cultivarea si invetiarea limbei loru nationale, pe care o cunoscea fórte reu, asia de reu, precum cunoscu romanii din partea septentrionale a Transilvaniei si din comitatele Ungariei pe a loru.

Fr. Szilágyi si toti magiarii mai moderati recunoscú, cá planulu imperatului Iosifu II de a substitui limbei latine limb'a germana nu numai in afacerile publice politice, ci si in religiune, in biserica, mai pe urma incetu cu incetisiorulu si in

*) A germanizálás történelméből a két magyar hazában II Jozsef alatt. Irta Szilágyi Ferencz lev. tag. B.-Pest. 1876.

Foisior'a „Observatoriului“.

Publicatiune noua despre legea martiala si stataria, votata de conventulu revolutionariu in 13 Febr. la Debretinu. Cu acesta se mai multiescu cauzele pentru care ómenii trebuia se fia spendiurati sau inpuscati.

„Az egyesült haza törvényhozó testületének folyó év Februar 13-án hozott határozásában foglalt — a' rögtön ítélő hadi és polgári bíróságok ítélete alá tartozó eseteken kívül — még oda soroltattnak a' következők u. m. rablás, szántszándékos gyilkolás, gyújtás. — Mi is az illető bíróságoknak kellő alkalmazás végett tudtúl adatik.

N. Szeben Mártius 25-kén 1849.

Csány László,

Országos teljhatalmú fő kormánybiztos.*)

Ordonanti'a comissariului plenipotente generalu Lad. Csány, care a succesu lui Beothy, in care constatata din raporturi oficiali venite lui din diverse parti, cá se afla in adeveru tirani, carii n'au invetiatu nimicu din trecutu si de aceea nu se supunu la legi si tiranescu pe poporu, arunca din nou tetiunele revolutiunei, comitu nelegiuri, cá-ci n'au nici Dummedieu (istentelen); de aceea Csány ii amerintia cá pe nisce ómeni nesupusi, perfidi (hütlent) cu lege, judecata si pedépsa aspra.

Rendelet.

Hivatalos tudositások érkeznek hozzám, mik szerint vannak a körülményeken nem okult zsarnokok, kik engedetlenek a törvények iránt, — volt jobbágyaikot, jollehet azoknak többé nem uraik, erőszakkal is robotra kényszeritik, — ezen törvénytelen eljárásnak meggátlása tekintetéből kinyilatkoztatom, hogy ki ellen e vétek bebizonyul, ugy tekintem őt mint egy új lázzadásnak üszkét szándékosan elszorni törekvőt, törvények és haza

familii, a purcesu din convictiune, care i se prefacuse in idea fixa, adica ramurica de alienatiune, cá asia trebuie se fia si cá altumentrea nici nu se póte. De Iosifu II inse nu se mira nimeni care scie, cá elu era in tóta póterea cuventului fiulu secolului seu; elu adeca era educatu si instruitu conformu sanetóseloru principie humanitarie si liberali, totuodata si confirmatu in credinti'a cá misiunea sa o are dela D-dieu — Dei gratia — cá se traduca acelea doctrine in viati'a practica, spre fericirea popóraloru monarchiei, fóra a mai sci ceva si de vointi'a altoru ómeni, cá-ci densulu tinea cá si Ludovicu XIV si cá multi alti monarchi ai timpului seu, cumca statulu este nu numai representatu prin person'a sa, ci tocma identificatu „L'état c'est moi = Statulu sunt eu.“

Manecandu din acestea doctrine si convinsu de sinceritatea vointiei sale, de si in realitate densulu se affá in multe privintie pe cale ratacita, urmá firesce cá Iosifu II se dica: Ceea ce sciu si voiescu eu, este bine numai asia precum voiu dicta si decreta eu. Apoi eu affu cá este fórte reu cá in monarchi'a mea locuitorii se invetie si se vorbésca mai multe limbi. Totu asia nu mai pociu suferi, cá auctoritatile publice se mai vorbésca intr'o limba mórtá si neintielésa. Dintre limbele vii vorbite in imperiulu meu nici-una nu este asia cultivata cá cea nemtiésca, de aceea comandu si decretediú, cá acésta se fia pe viitoriu limba comuna toturoru poporaloru mele.

Lupt'a desperata, inceputa in modulu acesta, Fr. Szilágyi o ilustra cu câteva documente, precum:

Autografulu imperatului Iosifu II din 30 Aprile 1784 adressatu cancelariului comite Franciscu Eszterházy.

Representatiunea din 8 Maiu 1784 a cancelariului c. Eszterházy, in care acesta numera pe largu dificultatile ce i se oppunu la germanisare.

Respunsulu camu iritatu alu imperatului, prin care combate argumentele lui Eszterházy. (Fóra data.)

Rescriptulu latinescu alu imperatului, prin care comanda, cá dela 1 Novembre 1784 inainte limb'a germana se se introduca preste totu in loculu celei latinesci.

In Augustu Cancelari'a curtiei se provóca la drepturile tierei, la dieta, si ridica protestu. Imperatulu o infrunta si i in pune tacere.

In restulu anului se scóla comitatele, adeca

adunările municipale boieresci cu proteste inversiunate. Intr'aceea sparge revolutiunea romanésca din Transilvani'a si cért'a pentru limba remane deocamdata in scartu.

Prin rescriptulu din 7 Martiu 1786 imperatulu comanda, cá anume episcopii catholici se ingrijésca a traduce cartile rituali latinesci in limbile nationalitatiloru si servitiulu ddiescu se se faca in limb'a fiacareia; acestu rescriptu inse fu retrasu in acelasu anu.

Acelea incercari ale imperatului Iosifu II au folositu popóraloru intru atáta, cá au desteptatu pe carturarii loru din lenea mortarétia, iau facutu se si scuture indolenti'a, se se puna pe studiulu limbei nationale, se incépa a si casca gurile intru acésta; se si simtia demnitatea loru de ómeni si de cetatieni cu drepturi nealinabili, se si apere nationalitatea pâna la martiriu. Atunci au inceputu a cunósce si cei mai grosi la capu si la cerbice, cá domnindu numai un'a limba in unu statu poliglottu, acelasu va fi dominatu si exploatatu (folositu) numai de cátra aceea una rassa, a carei limba apucase in capulu mesei, éra celelalte voru deveni portatóriale ei de slepu.

Transilvani'a.

— Sibiu. Dio'a de „Sant'a-Mari'a mica“ 8/20 Sept. dete in partile acestea ocaziune la doue solemnitati religióse si totu-odata natiunali din cele mai inaltiatóre de spirite, la care particépara si din Sibiu mai multe persóne de distinctiune si honoratori. Pre candu adeca la Blasiu se tñnú adunarea generale a societátei teatrului romanescu cercetata bine, precum se va vedea din ulteriórele relatiuni in care se va descrie decursulu ei, pe atunci bravii locuitori ai comunei Poian'a rogaseru pe escelenti'a Sa domnulu archiepiscopu si mitropolitu Mironu Romanulu, cá se binevoiéscá a osteni la faci'a loculu cu scopu de a santi si binecuventá noulu localu de scóle, inaltiatu la positiunea cea mai frumósa din comuna.*) Avea aceea comunitate

*) Distantia de doue poste bune dela Sibiu dincoala de orasiulu Miercurea (Reussmarkt). In Transilvani'a mai sunt alte 11 comune cu numele Poiana, ci acésta este cea mai mare si mai frumósa.

iránt hütlent, — rögtön a törvény rendelte ítélő bírói szék elibe állítom, — a volt jobbágyoknak pedig, a törvény jótékonyágánál fogva velünk minden tekintetben egyforma jogu polgároknek, testvéreinknek meghagyom, hogy hasonló istentelen parancsoknak engedelmesskedni ne mérészeljenek.

Ide nem értetnek azonban pénz vagy munkabéli tartozások, miket némely felszabadult polgárok ez előtt is az általok bírói majorság belső és külső földek bérében telyesítettek, melyekre nézt az idei april hava 10-én 1565 szám alatt kibocsátot rendeletem 6-ik pontja szerint a tetleges megtagadásnak és engedetlenségnek helye nincs, hanem az ottan kiszabott eljárás követendő.

Kolozsvárt, aprilis 28-kán 1849.

Edgyesult Erdély és Magyarország teljhatalmu országos biztossa. Csány László s. k.

Porunca data cátra preotii romanesci de ambele confessiuni, cá se stérga numele monarchului din cartile rituali si se faca rogatiuni numai pentru gubernulu kossuthianu, éra pentru imperatu se nu mai faca.

КЪТРЪ ПРЕОЦМЕА РОМЖНЪ ДИН АРДЕАЛ ДЕ РИТЪЛ ДНИТ ШИ НЕДНИТ.

Din кношница даториел тхтрор попарълор кътръ стължнпреа лор чеа лециситъ, шй бсерика чеа де ритъл ръръритеанз знитъ шй незнитъ, аз ашезат лн тоте ръръризниле ей, шй аз дитокмит черерй шй ръръризни десклините шй пентрх стължнпреа дърй чеа лециситъ съвт акърей окротпие съвсиситъ, шй дела каре примеше лецй, прекзм се афл дн тоате Ек'енале дин Лйтргие шй дин Молитвемиче.

Тоцй Преоцйи зоицй, шй незнитй, спре днкзнцй-рареа опй кърей неплърчерй, шй дин чеа май сфжнтъ даторие кътръ окжрмзпреа ачеаца чеа neatхрпъ-тоаре а дърйи съ лндатореазъ, ка дела примпреа

ацестй дйркларйз днаинте — дн тоате ръръризниле бсеричешй пентрх чеи вй, дн локъл дмпъратълй, съ поменеаскъ пре „Стължнпреа Дърйи поацтре чеа лециситъ“, стрърдсндзсе дин тоате птериле а капацита шй а десвоалбе шй пре попор деспре кърпринсъл шй днделесъл чел адеврпат ал квинтелор ачелора, прекзм шй деспре причина скитъррй ацестиеа.

Сибйи дн 30/18 Априлие 1849,

Дела Комиссיעа съпрешъде Полицие а Дърйи.

Ordonantia.

prin care Ladislau Csány in calitatea sa de „Comisariu plenipotente si generalu in Ungari'a si Transilvani'a confiscá tóte averile si fondurile natiunei sasesci, cáte stau sub administratiunea universitatiei sasesci, din cauza cum dice elu, cá sasii aru fi intrebuintiatu veniturile spre scopuri tradatóre si rebelle, in contra uniunei si a libertatiei; consóla inse pe sasi, cá scopulu confiscarei de avere este numai cá se i aduca la stare de a nu si poté realisá planurile tradatórie, cá inse statulu Ungariei va luá asupra si tóte sarcinele legate cu acelea averi si fonduri. Acestu actu memorabile pórtá dat'a din Sibiu 4 Aprile 1849, adeca dupa 24 de dile dela caderea Sibiuului in manile lui Bem, cam in dilele candu au fostu condamnatu si ucisi 7 romani totu in Sibiu, facéndu inceputulu cu inpuscarea lui Joanu Pauletti, fiulu protopopulu din Rosiia (Rothkirch).

Rendelet.

Mai napon vett felsőbb rendeletnél fogva a' szász nemzeti vagyont, melyet a' szász nemzet egyeteme a' szász nép saját érdeke ellen az ország egységének és szabadságának 's Erdély nyugalmának felforgatására fordított — nehogy a' szász nemzet vagyona rendelkezése

bisericească si până acum scól'a sa; dara locuitorii in numeru cá de 4.500 suflete, toti romani curati, apoi si din natur'a lorustepti, plini de viétia, inspirati de nobil'a ambiúne de a se întrece pe calea culturai nationale si a civilisatiunei cu comune cá Selisce si Resinari, cá Zernescii, Branu, Satu-lungu, cá cele 21 din fostulu regimentu I grani-tiaru etc., condusi intieptiesce de protopopu, pa-rochi si honoratorii esiti din sinulu lor, scósera cu tóta promtitudine 6000 fl. v. a. in bani si in materiale, din care si ridicara unu adevératu mo-numentu pentru tóta posteritatea, mai alesu cá edi-ficiulu este esecutatu bine, cu sale largi, cu ferestrii inalte, in cátu daca s'ar aflá la vreo cetate, între frati ar face 10 mii.

Preas. Sa domnulu mitropolitu insoçitu de Précuviosí'a Sa d. Vicariu N. Popea, de dnii protopopi Ioanu Hanea, J. Popescu si Zaharie Boiu, cum si de alti honoratorii din Sibiu, subt sant'a liturghia oficiata in biseric'a dela Poian'a a hirotonitu si 1 preotu, unu diaconu, si unu subdiaconu. Dupa santirea localului scolasticu cá vreo 60 de persóne fusera intrunite la o mésa fratiésca. Óspetii cá si locuitorii se întrecea in manifestarea bucuriei la vederea acelu productu stralucitu alu sentimenteloru si convictiuniloru nationali, mai alesu acum, in aceste timpuri de tentatiuni supreme.

Una parte din óspeti facú o excursiune si la vecin'a comuna Jina (Sinna), loculu nascerei amicu-lui nostru comunu capitanu c. r. pens. Const. Stezariu, comuna frumósa si aceea, cu unu numeru de preste 2000 suflete, toti romani si până la 1851 militari.

Inca numai vreo mii de comune romanesci cá Poian'a si Jin'a.

— Dela adunarea gener. a societatiéi teatrului tinuta la Blasiu in 8/20 si 9/21 Sept. ne venira in-formatiuni de tóta frumseti'a. Siedintiele au decursu in regula si cu demnitate. Primire a cal-durósa de cátra locuitori, mé'sa eleganta a Escel. Sale domnului arhiepiscopu si mitropolitu dr. Joa n u Van cea, decisiunile adunarei, sum'a respectabila ce au incursu la fondulu teatrului, balulu, cin'a data de d-nii canonici si profesori, toastele pline de spiritu, chiar' despartirea cordiale insoçita de speranti'a in cea mai de aprópe revedere, merita cu totu dreptulu, cá tóte acestea se fia descrise si comunicate lectoriloru in o corespondentia speciale, care va si urmá din partea nóstra in celu mai de aprópe numeru. Pána atunci inca, felicitamu din nou pe auctorii mariloru idei nationale si humani-tarie. Adunarea din anulu 1880 se va tineá in Sibiu.

— (Concurse). Precum in alti ani, asia si acum, in urm'a decisiuniloru luate in adunarea gene-rale dela Sighisó'r'a, Comitétulu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu publica urmatoriulu concursu la burse (sti-pendie) scolastice si ajutórie pentru tineri sodali si invetiacei dela diverse professiuni.

1) unu stipendiu de 70 fl. v. a. pentru unu tineru, care cercetédia scól'a comerciala inferióra.

2) unulu de 70 fl. pentru unu ascultatoriu de scól'a reala din patria.

3) trei de cáte 60 fl. pentru trei tineri as-cultatori de pedagogia in patria.

4) unulu de 60 fl. destinatu pentru unu gim-nasistu nascutu in fostulu Comitatu „Doboca“ (fun-datiune anonima).

ellenére Magyarország népeinek, különösön a' szász nemzetnek kárára ellenséges indulatu egyének által honárulási izgatásokra és zavargásokra kimeritessék, 's ez által a' vagyon azon czélektől melyekre rendelte-tése van, elvonassék — ezennel hotározom, hogy a' szász nemzet minden vagyona 's mind azon alapítványai — melyek a' szász egyetem kezelése, illetőleg polgári felügyelése alatt állanak 's nem egyházi természetűek, álladalmi vagyonnak kijelentetvén, az álladalom részére az e' végre kinevezett választmány által haladéktalanul lefoglaltassanak.

A' szász nemzet mégnugtatására azonban kijelen-tem, hogy ezen intézkedésemnek más czélja nincsen, mint az alapítványokat, 's nemzeti vagyont eredeti ren-deltetése czéljaikra fordítani, 's honáruo tervek kivételé-re felhasználását a' közös vagyonnak lehetlenné tenni.

Az álladalom a' vagyon átvételével egyszersmind mind azon terheket átvézi, melyek a' vagyonhoz kötvék — 's az alapítványok jövedelmeit is kirekesztőleg az alapítványi czélok érdekében rendeltetési czéljaikra fogja fordítani, 's mint egyéb álladalmi jövedelmekről az az országgyűlésnek számolni.

N.-Szeben aprilis 4-kén 1849.

Csány László,
teljhatalmú országos fő kormánybiztos.

5) unulu de 70 fl. din fondulu Associatiunei destinatu pentru unu gimnasistu.

Terminulu concursului se defige pe 20 Octob-re st. n. 1879.

Concurentii la amintitele stipendii au se-si substérna incóce petitiunile lor, până la terminulu mai susu disu, provediute cu atestatu de botezu si de paupertate, precum si cu testimoniulu de pre semestrulu alu douilea alu anului scolasticu 1878/9, Mai departe:

1) unu ajutoriu destinatu pentru unu inve-tiacelu séu sodalu de meseria din fundatiunea „To-falean'a“ à 20 fl.

2) cinci ajutóre de cáte 20 fl. pentru sodali de meserie calificati de a se face maestri.

3) 24 ajutóre de cáte 12 fl. 50 cr. pentru invetiacei de meseria.

Terminulu concursului se defige pe 20 Oc-tobre st. n. 1879.

Concurentii au se'si substérna aici petitiunile lor, până la terminulu mai susu disu, provediute, in cátu pentru sodali, cu atestatu de botezu si de portare morala. cum si cu adevérntia cá sunt calificati de a se face maestri; ér' in cátu pentru invetiacei, concursele lor, pre langa atestatul de botezu si de portare morala au se fia provediute si cu adevérntia dela maestrulu respectivu despre deste-ritatea si diliginti'a in maestri'a cu care se ocupa; ér' cu privire la ajutoriulu de 20 fl. din fundatiunea tofaléna se observa, cá fiii din familiile fostei comu-ne Tofalau voru avea preferintiá; de aceea concurentii cari s'aru presentá cá membrii ai vreuneia din acelea familii, au se documentedie acea descendentiá a loru cu atestatu autenticu, sau incai cu carte de baptismu scosu din matriculele acelei comu-ne.

Din siedinti'a comitetului Asociatiunei transil-vane romane.

Sibiu, in 6 Septembre 1879.

Revista politica.

Sibiu, 21 Septembre st. n. 1879.

Este lucru firescu cá in ajunulu deschiderei noului parlamentu austriacu, diferitele partide se se numere, se se raliedie, se caute a se organisá si discipliná, pentru cá asia se póta pasi pe aren'a parlamentara bine preparate si cu poteri bine con-centrate.

Cu alta ocasiune amu fostu luatú notitia despre conferinti'a ce au avutu la Linz partisanii asia numitei partide „fidelá constitutiunei“, unde ei au stabilitu si adoptatu o programa incolóra, la care ar potea aderá ori care partida politica, fia ea gu-bernementala séu opositionala. Acea programa a nemtiloru a fostu inse numai o programa de para-vanu, pentru cá se'si ascundia adevératele lor ten-dintie, care sunt: opoitiune cu ori ce pretiu actualului cabinetu Taaffe si refusulu obstinatu alu ori carei transactiuni cu partid'a autonomista, care se com-pune din representantii elementeloru negermane ale Austriei.

In fati'a acestei atitudini hostile a nemtiloru intransigenti, representantii elementeloru nationale nu poteau remanea inactivi, mai alesu acum, dupa ce boemii se decisera in urm'a noueloru alegeri, care le au fostu loru favorabile, a face o ultima incer-care de inpacare dupa o abstinentia de 18 ani dela ori ce activitate parlamentara.

Asia dara in urm'a unei invitari prealabile a c. Hohenwart in 18 l. c. se adunara intr'o conferintiá la locuinti'a sa privata din Vien'a, urmatorii deputati ai partideloru asia dise conservatóre si nationale si adeca din partid'a feudale: principele Alois Lichtenstein, Georg Lienbacher si bar. Gödel-Lanoy; din partid'a boemiloru: principele Georg Lobkowitz, comitele Heinrich Clam-Martinitz, Dr. Rieger, Zeit-hamer si Julius Greger; din partid'a poloniloru: Grocholski si principele Georg Czartoryski. Pre-siedintele conferinti aei fostu comitele Hohenwart, care deschise conferinti'a prin o cuventare, in de-cursulu careia a accentuantuatu inportanti'a momen-teloru actuali pentru viati'a parlamentara din Austri'a.

Dupa óre-cari discussiuni meritórie conferinti'a luá urmatórea conclusiune fórte inportanta:

Intrég'a partida a dreptei va parti-cipá la viati'a parlamentara cá o partida mare si bine organisata. Acésta organi-satiune se va manifestá prin intrunirea comiteteloru permanente ale diferiteloru cluburi, ale partidei drepte. Se voru constitui trei cluburi si adeca: unulu po-lonu, unulu boemu-moravu, la care se voru atasiá si deputatii conservatori si ai mariloru proprietari din Boemi'a si alu

treilea clubu se va formá din membrii fostei partide a dreptei. Nu este inse eschisa possibilitatea de a se constitui si unu alu patrúlea clubu alu mariloru proprietari.

In privinti'a atitudinei ce are se ia marea si unit'a partida a dreptei fatia cu cabinetulu Taaffe s'au decisu: cá până candu elu va guberná in sensu conservativu, partid'a se'lu spriginésca in modu activu.

In modulu acesta s'au constituitu si organisatu marea partida autonomista, carea se compune din 178 deputati si care va avea in noulu Reichsrath maioritaea relativa, fatia cu celelalte partide si fractiuni politice. Cabinetulu Taaffe va avea deci in curendu a se decide, séu pentru maioritaea au-tonomista séu déca nu, se abdica, pentru cá se faca locu comitelui Hohenwart séu unei inversiunate reactiuni a nemtiloru centralisti. In curendu deci situatiunea parlamentara va trebui se se limpe-diésca.

Venirea principelui Bismark la Vien'a, as-teptata pe Vinerea trecuta, dar' amanata cu doue dile, din cauza de indispositiune a cancelariului prussianu, este considerata si comentata atátu din partea pressei straine cátu si a monarhei cá unu actu politicu de cea mai mare insemnatate.

Noi nu potemu sci ce se va decide in Vien'a si ce angajamente va luá comitele Andrassy fatia cu principele de Bismark, pe care apoi le va lasá negresitu cá pretiósa mostenire succesorelui seu. Totu ce scimu si presintimu noi este: cá consecintiele acestei visite a cancelariului prussianu la Vien'a voru fi totu asia de fatale pentru Austri'a, precum au fostu acelea ale intalniriloru dela Gastein si Vien'a inainte de resbelulu din 1866, si totu asia de fatale precum au fostu acelea ale intalnirii co-mitelui Bismark la Caille dela Biaritz cu Napoleon alu III pentru Franci'a si dinasthi'a sa. Noi di-cemu si cu acésta ocasiune: lupulu isi lapeda perulu dar' nu si natur'a sa de lupu. Vulpea este simbo-lulu diplomatiei, carea nu este altceva decátu art'a de a sci amagi. N'avemu decátu se recitimu is-tori'a Austriei dela 1848 in cóce, pentru cá se ne convingemu, cá amicitia Prussiei a fostu totudeauna fatala si perniciosá pentru monarhi'a austriaca. Avemu cause prea legitime, pe care le vomu espune cu alta ocasiune, de a ne teme cá si de astadata popórale monarhiei voru plati fórte scumpu acésta visita de amicitia a principelui de Bismark la Vien'a. Esista ómeni cari ne sunt cu multu mai periculosi cá amici, decátu cá inamici declarati. Unu astfeliu de omu a fostu si este si principele de Bismark pentru Austri'a. Timeo Danaos et dona fe-rentes!

Romania.

Din desbaterile asupra cestiunei jidovesci in ca-merele de revisuire.

Cetitorii nostrii cunoscú in destulu de bine marea si vital'a inportantia ce o are cestiunea emanciparei jidaniloru nu numai pentru viitoriulu Romaniei, dar' chiar' pentru esistenti'a intregéi nati-uni romane. Inportanti'a cestiunei jidovesci pentru romanii de dincolo de Carpati este identica cu aceea a introducerei fortiate a limbei magiare in scólele poporale romane confessionale din Ungari'a si Transilvani'a. Si aci cá si acolo s'a pusú in cestiune esistenti'a si viitoriulu elementulu romanu cá natiune. Vomu face credemu, unu bunu si pla-cutu serviciu cetitoriloru si totudeodata causei nóstre nationale, déca successive vomu pune subt ochii publicului nostru cele mai inportante si remarcabile discursuri, ce s'au pronuntiatu si se voru mai pronuntia inca in decursulu campaniei parlamentarie ce s'au incinsu in camerele romane asupra ardiendei si vitalei cestiuni jidovesci.

Presupunendu cá cetitorii nostrii cunoscú dejá cele cinci diferite propuneri de revisuire ale Constitutiunei pe care le amu fostu publicatu si noi la tempulu seu, vomu incepe astadi cu publicarea desbateriloru parlamentarie, care s'au incinsu indata dupa sosirea din strainetate la Bucuresci a mi-nistrului de esterne d. Vasilie Boerescu.

Siedinti'a dela 4 Septembre st. v.

Presiedinti'a d-lui C. A. Rosetti.

Se respinge pentru a doua óra demissiunea d-lui deputatu Radovici.

Dupa cetirea mai multoru petitiuni, d-lu Conta dá lectura raportului maioritatiei comitetului delegatiloru asupra revisuirei art. 7 din constitutiune, precum si motiunei de nerevisuire.

Dupa o scurta deliberare, déca trebuie séu nu, cá acésta motiune de nerevisuire se se discute separatu de cele doue proiecte, camer'a decide a se discutá in desbaterile generale.

D. D. Giani declara că retrace proiectul minorității.

D. Al. Lahovari protestă în contra acestei proceduri necorecte din punctul de vedere al regulamentului.

Dupa o discuțiune în care d-nii G. Vernescu, G. Chitiu, d. ministru-presedinte și d. N. Ionescu au luat cuvântul:

Camera admite retragerea proiectului minorității.

D. Carpu somedia guvernului a declara, deca adera la vre una din propunerile depuse, făcându alușiune și la opiniunea sa emisă sub forma de propunere.

D. ministru-presedinte declara că n'a aderat delă început la nici un'a din aceste propuneri.

D. Carp retrace pretinsul său proiect sub motiv că, ne avendu adesiunea guvernului, va remanea litera mórta, chiar în eventualitatea de a se admite de camera.

Discușiunea generală asupra proiectului majorității se deschide.

D. N. Blaremborg. D-loru, niciodată espiațiunea n'a urmat mai de aproape gresiile. Amu ruptu cu trecutul; amu renegatu tradițiunile seculare ale țării, amu prodigatu sângele celui mai nobil al națiunii în sântiurile Plevnei, pentru o cauza ce nu eră a noastră, și astadi culegemu ródele acelei politice nefaste, platimu acea gresiela prin pierderea unei provincii, și prin introducerea prin forția a unei poporațiuni de alta ginta în snul nostru. Altfelu disu, ni s'a luat o parte din teritoriu și acum se voiesce a se alterá, deca nu si nimici, până si nationalitatea noastră.

D-loru, deca amintescu aceste fapte asia de dureroase pentru noi toti, nu este cá se facu recriminari retrospective, cá-ci nimeni nu tme mai multu de cátu mine de a inlaturá din aceste desbateri ori-ce cestiune de persóne și de partidu, ci numai pentru cá trist'a esperientia se ne servésca la ceva, pentru cá dintr'ensa se tragemu celu mai pușinu unu învetiamentu pentru viitoru. Acestu resultat negativu și desastrosu, este cea mai buna dovéda că cineva perde éra nu castiga, ori de câte ori se departéda de principii și de tradițiuni. Sermane și scumpe umbre ale eroilor caduti în sânturile Plevnei, cum trebuie se ve svercoliti în recile vóstre morminte, la ide'a că n'ati muritu de cátu cá se faceti locu la vetrele vóstre pustii poporului evreiescu! (Aplause.)

D-loru, s'ar para că Europ'a, déra mai alesu Europ'a occidentale, avendu se exercite represalii în contra Romaniei, a decretatu, cá se dicu asia, în congresulu dela Berlin, mórtea nationalității romane, și, pentru culmea umilintii și a disprețiului, a hotaritu se murimu de man'a evreului! (Aplause.)

Ei bine, d-loru, eu unulu de si sunt dintre aceia care amu luata inițiativ'a unui votu memorabilu, acelu votu care, în momente critice, potu dice supreme pentru Franci'a, declara că loculu nostru este acolo unde va fi drapelulu Franciei, la umbr'a caruia, cine ar fi cređiut'o, se adapostescu astadi cei mai primejdiosi și cei mai neinpacati inamici ai nostri; eu care amu salutat cu iubire Rom'a, devenita capital'a Italiei, Rom'a léganulu nationalității noastre, și care dupa ce ne-a creatu, pare că acum voiesce se ne distruga; de si sunt din acei cari au combatutu mai crancenu aliantia rusa, în fatia inse a atata incuitate din partea poterilor carora le-amu fostu mai simpatici și mai devotati și care nu mai lasa Romaniei alta alternativa, de cátu de a fi jidovita séu de a nu mai fi, declaru susu și tare, cá acceptu mai bine totu de cátu acésta (Aplause.)

D-loru, mai înainte de a intrá mai adencu în acésta discușiune, sunt datoru se facu câteva declaratiuni france și leale.

Incepu cu cea de anteu, pentru că nu voiescu se'mi evitu în acésta inprejurare dureroasa pentru țiera nici chiar o mortificare personale și se facu la nevoie până si amenda onorabile înainte țierii. Marturisescu că atunci, cându acum 12 ani debutamu în carier'a politica, nu cunoscemu inca prea bine acésta cestiune, mai alesu pentru partea de dincolo de Milcovu, și primejdi'a de care ne amenintá invasiunea judaica, și cá póte eu insumi, inspiratu numai de ideile teoretice, de ideile liberale și generóse culese în scólele straine, amu mersu câte-odata prea departe cu filantropia.

Inca odata: e vorba de simple opiniuni, nici decum de voturi séu de acte. Nu mai pușinu sunt datoru a ve face acésta confessiune.

A dou'a declaratiune și care nu asi fi avutu trebuința se vi-o facu, deca în țiera la noi s'ar urmá cu pușina atentiune purtarea fiacaruia din noi în carier'a lui politica; cá-ci lucrulu e consemnatu în „Monitorele” de pe vremi, este că amu fostu unulu din aceia cari m'amu radicați inca în Constituanta, inca dela origine, în contra art. 7 din Constituțiune. Nu déra cá se'lu aperu am propusu motiunea de revisuire, ci numai fiindu-cá nu voiescu amesteculu strainilor în afacerile interne ale țierii mele, numai pentru că nu amu deocamdata alte midiloce de a me opune pretentiunilor aliantiei Israelite. M'amu ridicatu contra lui inca de atuncea, de si sciamu fórté că nu fanatismulu religiosu erá mobilulu onorabililor autori ai acelei dispozițiuni constitutionale. Cá-ci eramu convinsu, și din nenorocire evenimentele nu s'au insarcinat de cátu prea curendu a o dovedi, cá acestu articolu va dá schimbulu opiniunii în strainetate, cá-ci densulu în locu de a tinti unu nému anume, care e o primejdie pentru noi, vorbesce de religiuni disidente în genere.

M'amu simțitu datoru se facu aceste marturisiri pentru cá astadi cându subsemnezu o declaratiune care tinde la mantinerea acestui articolu, se fia bine întielesu, cá nu o facu dintr'unu cultu supersticiosu pentru densulu, ci numai pentru că nu vedu deocamdata altu midilocu de a inpedecá cum am spusu intrusiunea acestei popolațiuni straine si salvardarea demnitatii noastre nationale. Cá-ci altfelu intr'adeveru, ce este religiunea? Religiunea unesce pe ómeni cu D-dieu, ce léga pe ómeni

intre densi este numai dreptulu. Acesta este singurul lucru de esaminatu fatia cu pretensiunile aliantiei israelite.

Art. 7 intrecea scopulu ce si propusese autorii lui și lasá cu tóte acestea tiér'a desarmata fatia cu invasiunea jidovésca. Asia de esemplu, ce s'ar fi intemplat deca evreii din Romani'a ar fi simulatu în gramada unu botezu? Ore conversiunea loru religiósá, și póte numai aparinte, ar fi facutu dintr'ensii ómeni de aceeași ginta cu noi, séu ar fi inpușinatu numerulu loru în proportiune cu alu Romaniloru? Negresitu cá nu, și cu tóte acestea în fati'a acestui singuru faptu garanti'a art. 7 devine cu totulu ilusoria.

Deosebitu de acésta art. 7 n'ar mai potea fi mantinutu și din altu punctu de vedere. Noi astadi avemu în Dobrogia poporațiuni mohametane și cari acelea nu potu fi escluse fára o strigátore nedreptate din numerulu cetatieniloru Romani. Adeverulu adeveratu éta'lu: este cá nu vremu pe némulu evreiescu nici deca s'ar crestiná. Asia déra nu sunt în principiu în contra unei alte redactiuni a art. 7. Ce me deosebesce între majoritatea comitetului delegatiloru, este numai cestiunea de oportunitate. Intr'unu cuventu, eu nu credu cá e nici demnu, nici prudentu a se face acésta revisuire intr'unu momentu, unde ea ni se impune din afara. Deca congresulu din Berlin ar fi formulatu numai unu principiu salutaru care este espressionea ideiloru moderne, cá religiunea în Romani'a, cá si în alte State, nu trebuie se constituie o cauza de inegalitate, ceea-ce si exista în faptu în privinti'a tutoloru eterodoxiloru, afara de evrei, póte cá insusi eu, dupa ce asi fi formulatu dela acésta tribuna o protestatiune contra formeii cominatorie cu care ni se cerea acea reforma, contra sistemului de anexiune a strainiloru în afacerile nóstre interne, póte cá si eu n'asiu fi fostu departe de a adera la proiectulu majorității, la acela care admite stergerea art. 7, cu condițiune inse cá poporulu evreiescu se nu fia poporulu lui Dumnedieu și în véculu alu 19-lea, adica se nu aiba alte drepturi și alte privilejiuri candu e vorba de indigenatu, de cátu ceilalti straini; intr'unu cuventu, deca ar fi fostu aci vorba numai de unu simplu principiu liberalu, fara exceptiune de rassa, asi fi facutu si eu omagiu acelu principiu.

Déra art. 44 din tractatulu de Berlin, mai alesu în modulu cum e comentatu de unele poteri, judecandu dupa corespondenti'a diplomatica care ni s'a comunicatu, are altu scopu nemarturisita: acela de a altoi pe evreu în romanu, deca nu si de a substitui pe celu d'antaiu celui de alu douilea; și éta ceea-ce nu potemu admite cu nici unu pretiu!

Pentru cá Europ'a se formulase asemenea exigente nedrepte și exorbitante, a trebuitu se nesocotésca si drepturile nóstre istorice și tóte principiile dreptului gintiloru, și acésta este ceea-ce me voiu încercá se dovedescu.

D-loru, cá se demonstrezu cá Europ'a nu avea dreptulu se ne inpuna articolulu 44, și prin contrariu, dreptulu ce avemu noi se resistamu la presiunea ce exercita asupra consciintelor noastre, amu se esaminezu înainte d-vóstra aceste lucruri:

1. Deca ideile generóse și umanitare ale vécului, potu fi invocate în acésta cestiune, pentru cá intervențiunea se fia până la unu punctu óre-care legitimata.

2. Deca Evreii se potu preleva de vre-unu dreptu, fatia cu Romanii.

3. Deca exista, séu nu, o necesitate absoluta si imediata pentru noi, de a aderá la exigentiile poteriloru în favórea israelitiloru; și

4. Deca avantagele ce amu potea trage din introducerea acestei dispozițiuni, compensésa, séu macaru atenuésa cátsuși de pușinu, primejdiile și calamitatiile de care ne amenintá inapamentenirea unei parti din acestu neamu.

Deca ar fi vorba de a scapá pe Evrei de o persecutiune în Romani'a; deca Evreiloru în Romani'a nu li s'ar garantá proprietatea personale séu reale; deca li s'ar interdice exercitiulu liberu alu cultului loru, ar fi, póte, inca aci o cauza umanitara de aperatu pentru Europ'a filantropa. Dar' numai contrariulu este adeveratu, deca e vorb'a de Evreii din Romani'a fatia cu care natiunea nostra nu are alta gresiela decátu de a se fi aretatulu prea ospitaliera și prea confidenta; dovada, numerulu locu crescendu la noi si preferinti'a ce dau țierii noastre chiar' fatia cu alte țieri vecine, unde li se garantéda până si drepturile politice.

Dar' scopulu intervențiunei Europei este invederatu: Europ'a vrea se ne inpuna cu sil'a o parte din acelu nému, partea, cá se dicu asia, cea mai numerósa și mai inapoiata și acésta până si cá cetatieni. Acésta bine stabilitu, desfidu pe cineva se esplice, intr'unu modu onestu, nu mai dicu dreptulu, dar' macaru interessulu avuabilu pentru o potere de a impune cá cetatieni unu statu ómeni de unu nému strainu? Cum cá nu exista nimicu comunu între némulu romanu și némulu jidovescu, venitu unulu din orasiulu eternu și altulu din Palestin'a, istori'a lumii, istori'a universală este aci spre a o atestá. Nimicu, nici în desvoltarea nostra natională, nici chiar' teritorială, nu au potutu se stabilésca între acelu nému și noi vreo legatura séu rudenie, și inca mai pușinu vre unu dreptu, cá-ci s'ar potea pretinde cá a fostu până acum violatu, și pentru cá astadi se ni se inpuna ceva cá o reparatiune legitima?

Este de principiu cá cineva nu póte fi membru unei națiuni, cá si membru unei familii, de cátu prin sângele ce curge în vinele sale, séu celu multu prin aliantia séu adoptiune, adeca prin contractu. Dar' aliantia nu este unu actu unilateralu si nu e destulu de vointi'a celui ce aspira la inapamentenire, pentru cá acea inapamentenire se aiba locu de plinu dreptu.

Simplulu faptu alu resiedintiei intr'o țiera, chiar' din tata în fiu, precum nici simpl'a lapedare de o protectiune straina, nu confera negresitu și dreptulu de cetatieni, cá-ci alt-felu nu ar fi o nationalitate care se nu fia amenintata, cá cu timpulu se fia distrusa de alta mai mare, destulu cá acesta din urma se o voiésca si

acésta chiar' în timpu de pace si fara nici unu pericolu séu neajunsu pentru densa.

Si, în adeveru, dupa principiile dreptului internationalu, unu statu nu póte inchide portile sale cetatieniloru pacinici ce vinu din alte state. Deca dar', la obligati'a acésta se va adaoge și aceea de a inapamenteni negresitu pe acei dintr'ensii, ce au avutu o resiedintia mai lunga si s'au lapedatu de protectiune straina, va fi de ajunsu cá acei straini se fia, intr'unu momentu datu, mai numerosi, pentru cá intr'unu spatiu de timpu ce s'ar potea calculá matematicesce inca mai din nainte, ei se formédie majoritatea poporațiunei și se transforme statulu celu micu intr'o colonia a statului celui mare.

În fine, desfidu pe cineva se ésa din acésta dilema. Ori este adeveratu cá Evreii suntu straini, cum o afirmamu noi, ori sunt Romani, precum o afirma unele din cabinetele Europei.

(Va urmá.)

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordinaria.

Processu-verbalu Nr. 27.

Siedinti'a din 23 Iunie st. v. 1879.

Siedinti'a se deschide la 9 óre a. m.

Dupa lectur'a și verificarea processului-verbalu alu siedintiei trecute se comunica o adresa, prin care unu anonimu trimete unu tractatu manuscrisu sub titlu: *Geografie fizica, politica, etnografica și economica a Romaniei*, cu cerere de a se cercetá si a i se dá unu remunerariu.

Observandu-se cá acésta este o carte didactica, pentru care autorulu trebuie se se adressesce la ministriulu respectivu, se recomanda a se întórcé autorului candu va cere.

D. Alesandri comunicá, cá dupa scirile ce a capatu, literatur'a romana are se fia în curendu onorata din nou cu ocaziunea serbariloru latine din Franci'a; cá-ci este anuntiatu cá se traducu în limb'a provençala doue bucati cunoscute *Mioritia, Cuculu și Turturica*.

D. presedinte consulta Adunarea asupra ordinei de di dupa program'a indicata în siedinti'a precedentă.

D. Urechie declara cá comisiunea numita pentru cercetarea bibliotecei si-a terminatu lucrarea și e gata a-i supune raportulu seu.

Se dá lectura acestui raportu, dupa care se deschide discușiunea asupra conclusiuniloru sale. Dupa óre cari desbateri se admite art. 1 și 2 éra alu 3, relativu la sum'a ceruta pentru legarea cartiloru se amendésa fixandu-se numai o suma de o mie lei. Asemenea la art. 5 prin care se propune concentrarea armariiloru cu carti în sal'a de siedintie și stramutarea salei de siedintie în sal'a ocupata actualmente de materialu, dupa mai multe consultatiuni se modifica lasandu-se lucrurile în statu quo.

La ordinea dilei punendu-se regulamentarea premiiloru instituite de statu sub nume de *premiulu Lazaru și premiulu Heliade Radulescu*, adunarea consultandu-se decide a numi o comisiune din d-nii Laurianu, Fetu și Odobescu cu insarcinarea de a-i supune unu proiectu.

Dupa acésta se decide, cá adunarea se se desfaca în sectiuni, spre a se consultá pentru complectarea loru prin alegeri de noi membri; éra siedinti'a viitóre se se tina Marti 26 Iunie.

Siedinti'a se ridica la 11 și $\frac{3}{4}$ óre.

Vice-presedinte, **G. Baritiu.**

Secretariu ad-hoc, **G. Sionu.**

Processu-verbalu Nr 28.

Siedinti'a din 26 Iunie st. v. 1879.

Siedinti'a se deschide la 9 $\frac{1}{2}$ óre a. m.

Dupa lectur'a și verificarea processului-verbalu alu siedintiei precedente, D. Chintescu comunica cá si s'a tramisu dela Iasi vechiulu manuscrisu alu gramatecei romane din 1757, despre care fusese avisatu oficiulu în un'a din siedintiele anterióre; propune totuodata a se regulá cercetarea lui de urgentia, fiind-cá i s'a tramisu pe unu timpu fórté scurtu. — Se recomanda unei comisiuni compuse din d-nii Baritiu, Chintescu, Hasdeu și Maiorescu.

D. presedinte intréba, deca sectiunea literara si cea de sciintie sunt gata a si propune la alegere membrii cari trebuie se le completeze. — Se raspunde, cá inca nu sunt în stare a si presentá recomandatiunile.

Adunarea consultandu-se asupra ordinei dilei, se decide a se alege comisiunile competente, a cercetá traductiunile si operile concursuali.

Se procede mai anteu la alegerea comisiunei pentru traducerile din autorii eleni, si, prin majoritate, se alege d-nii Caragiani, Papadopulo și Sionu.

Urmésa alegerea comisiunei pentru cercetarea traduceriloru din autorii latini si, cu majoritate, se alege d-nii Baritiu, Maiorescu, Laurianu, Hasdeu și Chintescu.

Pentru cercetarea studiului asupra produceriloru literarie din epoc'a lui Mateiu Bassarabu, care urmésa a luá premiulu Nasturelu lit. B., se alege o comisiune compusa din D-ii Alesandri, Ionescu și P. S. S. episcopulu Melchisedecu.

Pentru cartea cea mai buna publicata în limb'a romana dela 15 Augustu 1878 pana la 15 Augustu 1879 destinata a luá premiulu anualu Nasturelu, se alege o comisiune de 7 membri, compusa dip d-nii I. Ghica, D. Sturdza, G. Baritiu, N. Ionescu, A. Fetu, N. Crețulescu și N. Chintescu.

Siedinti'a se ridica la 11 $\frac{3}{4}$ óre.

Presedinte, **Ioanu Ghica.**

Secretariu ad-hoc, **G. Sionu.**

Processu verbalu Nr. 29.

Siedintia din 27 Iunie 1879.

Siedinti'a se deschide la 9¹/₂ ore a. m.

Dupa lectur'a si verificarea processului-verbalu alu siedintiei precedente, d. presedinte comunica ca d-nu Cretulescu a oferit pentru biblioteca Academiei doue esemplare din oper'a sa *Anatomia descriptiva*, era d-nu profesor B. Jorgulescu 2 esemplare din *Charta jude-tului Buzeu*, lucrate de d-sa. — Se primescu cu multiamire.

D. Sturdza comunica pomelniculu originalu alu monastirei Bistriti'a, fundata de Alesandru celu Bunu. D. Sturdza arata ca acestu pomelnicu este unulu din documentele istorice cele mai vechi, cele mai pretioase, cele mai inportante ce posedamu. Pomelniculu, care formedia unu volumu in quart micu de 53 foi, e scris pe pergamentu la fundarea monastirei in anulu 1407. Elu contine pomelniculu Domniloru din inaintea lui Alexandru celu Bunu, si enumerarea cea mai autentica a sirului acestoru domni, si anume: Bogdanu. Sazcu, Costea, Petru (Musiatu), Romanu, Stefanu si Juga. In urma vine Alesandru celu Bunu cu tota famili'a lui si Domnii Iliasiu si Stefanu, Stefanu celu Mare cu tota famili'a lui, Radu-Voda, din tier'a Muntésca Bogdanu-Voda, fiulu lui Stefanu, Alesandru-Voda si Petru-Voda. Dupa domni sunt incripti in pomelnicu Mitropolitii tieriei, mai multi episcopi de Romanu, si unu siru lungu de calugari si calugaritie. In urm'a acestora se vedu boerii tierii amitindu-se de familiile lor. Astfelu stau intre ctitori Bolduru, Ureche, Ganguru, Sierpe, Sacara s. a. Si in fine alti crestini. Se vede ca calugarii monastirei mergeau cu pomelniculu si prin strainatate la buni crestini, ca-ci pomelniculu mai contine pe Tiarulu Mos-vei, cu tota famili'a lui, pe principele de Serbi'a, pe Mitropolitulu de Orid'a. D. Sturdza termina rugandu pe Academia a tramite acestu manuscris la sectiunea istorica spre studiere si in fine spre publicare.

— Se primescu cu multiamire si se recomanda sectiuniloru istorice si literare.

D. Odobescu da lectura proiectulu de regulamentu de aplicatiune a Statutelor Academiei. — Se decide a se tipari si a se pune la ordinea dilei.

D. Maniu face cunoscutu ca e gat'a a aduce raportulu comisiunei numite pentru propunerea esecutoriloru testamentari ai repaosatului Dimitrie Cozacovici. Se primescu a se pune la ordinea dilei imediatu; i se da lectura si avendu in vedere considerantele dupa cari vede ca averea repaosatului destinata pentru sustinerea unei scole romane in Macedoni'a, se cuvine Statului Romanu era epitropii nu au dreptu a o dedica alt-cuiva Adunarea admite conclusiunea de a respinge propunerea.

La ordinea dilei alegerea de noi membri pentru complectarea sectiuniloru. D. Romanu, ca secretariu alu sectiunei literare, dice ca e insarcinat a comunica opiniunea sectiunei. Se da lectura raportulu seu, care arata ca majoritatea propune la alegere pe d. G. Chitiu, era minoritatea pe d. Jacob Negruzi.

D. presedinte intraba deca s'a luat asigurari ca recipiendarulu primescu fotoliulu si sarcin'a de membru. Dupa declararea afirmativa a membriloru sectiunei literare d. presedinte invita adunarea a vota prin bile, aducendu aminte ca dupa statutele recomandatulu trebuie se aiba doue treimi din voturile membriloru presenti, adeca 13 din 20 incripti in siedinti'a de astadi.

Resultatulu scrutinului:

19 votanti, 1 abtinutu.
16 bile albe, in favorea candidatului
3 bile negre.

Dupa acesta d. George Chitiu se proclama membru alu Academiei in sectiunea literara.

La ordinea dilei regularea siedintiei solemne. Dupa ore-cari consultatiuni se numesce o comisiune compusa din d-nii Alesandri, Ghica, Sionu, Hasdeu si Odobescu, cu sarcin'a de a face program'a acestei siedintie.

D. Hodosiu arata ca comisiunea financiara din care face parte si-a terminatu lucrarea, si ca d-lui e gat'a de a o supune. Se admite a se pune la ordinea dilei. Se asculta raportulu, era discussiunea lui remane a se face a dou'a di, fiindu orele inaintate.

Presedinte, Ioanu Ghica.

Secretariu ad-hoc G. Sionu.

Sciri diverse.

— (Concursu pentru compunerea cartiloru de scola.) Consistoriulu, dorindu se se compuna carti de scola (manuale, compendie) conformu planulu de invetiamentu ce l'a esmisu sub 10 Ianuaru 1877 Nr 61/1 scol. prin acesta publica concursu cu premie, si anume:

1. pentru exercitiile intuitive si gramatica premiu de 200 fl.;
 2. unu manualu de socota premiu 100 fl.;
 3. unu manualu de istori'a universalu nationala si a patriei premiu 200 fl.;
 4. unu manualu de drepturi si detorintie civili premiu 100 fl.;
- cei cari voru dori se concurga, au se-si trimita opurile lor la consistoriu pana in 1/13 Aprile 1880.

Cu autorii opuriloru de premiatu se va face acordu de dupa care, pre langa unu onorariu, se dea Consistoriulu a ingriji tiparirea si distribuirea editiunei prime. La casu de a dou'a editiune, are se-se face acordu nou.

Dela zelulu invetiatoriloru, preotiloru, inspectoriloru, protopresbiteriloru si a tuturoru barbatiloru nostrii in

functiuni bisericesci si scolare, spera acestu Consistoriu ca la terminulu amintitu voru incurge opuri numeroase.

Aradu, din siedinti'a consistoriala a senatulu de scole tienuta in 19 Iuliu 1879.

(Biserica si Scol'a.) Joanu Metianu episcopu.

— (Necrologu.) Maria Vulturu, nasc. Cionca, socia, — ficele: Julia cu sociulu seu Georgiu Marchisiu parochulu Homorodeloru rutenesci si protopopu onor., — Terentia cu sociulu seu Simionu Deseanu, advocatu si notariu comunalu in G. Varsianu, — Lucretia Vulturu feciora, — nepoti si nepote: Romulu, Valeria, Otilia si Cornelia Marchisiu, — Silvia, Veturia, Severu si Aurelia Deseanu, frate: Joanu Vulturu, medicu de arrondissementu in Dragasiani in Romani'a cu soci'a sa si fiii sei: Scarlatu Vulturu, siefu de oficiu telegraficu in Romani'a si Josefina Vulturu, marit. Petri, sora: Simina, vedua in Harastesiu, — nepotu Jacobu Vulturu, posessoru in Vintiru, — socru: Teodoru Cionca, posessoru in Sirbi, — afnu: Grigoriu Fasy, parochu in Valasutu, precum toti consangeni si amici cu anima sfasiata de dorere anuntia repaosarea neuitabilulu sociu, resp. dulcelui parinte, socru, mosiu, unchiu, frate, ginere, afnu si consangeanu:

Danilu Vulturu

parochu gr. cat. in Berseulu de susu — in Silvani'a, protopopu surogatu alu districtulu Basesciloru si asessoru alu consistorieloru gr. cat. de Gherl'a si Oradea mare, intravenita, dupa unu morbu indelungatu, in anulu vietiei 67, alu fericitei casetorie si alu preotiei 43, in 18 l. c. st. n. la 7¹/₂ ore demanetia.

Remasitiile-i pamentesci s'au inmormentatu in 21 l. c. la 10 ore a. m. in cimeteriulu bisericeii din Berseulu de susu.

Berseulu de susu 18 Sept. n. 1879.

Fia-i tierin'a usiora!

— (Concertulu virtuosiloru Brahms si Joachim) avu locu domineca ser'a in 21 l. c. in sal'a teatrulu de aici. La concertu au asistatu unu publicu alesu si numerosu, care a remasu plinu de admiratiune pentru escelent'a si virtuosa'esecutare a singurateceloru numere ale programei, constatore din 6 numere.

— (Adunarea de controla si raportulu generalu) pentru rezervistii armatei c. r. de linia se va tienea in anulu acesta in 4 Octombre in casarm'a numita Kempel. Rezervistii au a se presentu acolo in diu'a numita cu passaportele, la 9 ore a. m. Totu in acea di va fi si raportulu generalu pentru gagiistii militari, adeca: oficiari de reserva, auditori, comptabili, medici si accessisti de medicamente. Raportulu de intregire va fi in diu'a de 14 Novembre a. c.

— (O incercare de atentatu asupra Sultanulu.) In 17 l. c. unu cerchesu, fostu oficiaru de redifi s'a furisiatu pana in apartamentulu privatu alu Sultanulu din Ildiz-Kiosk, cu scopu de a'lu inpusca. Elu a fostu prinsu si desarmatu. La intrebarile puse, ca cine l'au tramisu si deca mai are complici? elu refusa ori ce respunsu. Atentatorulu care a fostu condusu in inchisorile seraschieratulu se considera a fi smintitu.

— (Unu fiiu nelegitimu alu Napoleon III.) Despre maiorulu englesu Louis Napoleon Cavnari, care a fostu ucisu de catra afganii resculati din Kabul, se dice ca ar fi fostu fiulu nelegitimu alu imperatulu Napoleon III pe care i la nascutu o englesa, cu care a avutu relatiuni intime pe tempulu catu a traitu in esiliuin Angli'a.

Bibliografia.

Dela Paris ne mai veni:

— Lettre A. M. Crémieux, président de L'alliance israélite universelle par M. Emmanuel Crezulescu, ancien agent diplomatique de Roumanie à Paris. In acesta scrisore de 8 pagine d. Crezulescu apara cu unu viu si sinceru patriotismu Romani'a si natiunea romana in contra infameloru atacuri si calomni ale agentiloru aliantiei israelite.

— Statutele Societati „Corpulu didacticu” din Romani'a, cu 5 anecse. Bucuresci, 1879. Recomandam cu totu adinsulu aceste statute d. professori si invetiatori de dincoce, pentru a le studi si a medita asupra lor cu tota seriozitatea. Ar fi forte de doritu, deca vre unulu din cele trei diare scolastice speciale ce le avem, ar reproduce acele statute in intregu coprinsulu lor. Noue nu ne permite spatiulu a face acesta.

— In editur'a libreriei Henricu Dressnandt din Brasiovu a aparutu in foi volante 12 basme romanesce, publicate pentru nevinovat'a petrecere a tuturoru. Acelea sunt: 1. Ap'a la matca si omulu la tiepa, poveste populara din Romani'a. (Dupa cal. basm.) 2. Tiganulu la petite, pov. pop. din Bucovin'a. (Dupa L. A. Simiginovici.) 3. De ce se renjescucanii la pisici si pentru ce sunt pisicele dujmane sioreciloru? pov. pop. din Moravi'a. (Dupa Joanu Culda.) 4. Facia tiganului, pov. pop. din Bucovin'a) (Dupa L. A. Simiginovici.) 5. Legend'a Sata-nei si a tieranulu, pov. pop. din Romani'a. (Dupa

Cal. amus.) 6. Originea cimilituriloru (ghicitoriloru) pov. pop. din Bucovin'a de S. Fl. Marianu. 7. Leite si sleite, pov. pop. din Transilvani'a. (Cal cocos. ros.) 8. Tiganulu avutu, pov. pop. din Banatu. (Gur'a sat.) 9. Mam'a padurei, pov. pop. din Romani'a (Th. M. Arsenie.) 10. In petite, pov. pop. din Transilvani'a (Cal. sat. rom.) 11. Unu remasiagu, pov. pop. din Transilvani'a (Cal. cocosiu rosu.) 12. Muieru nebuna, pov. pop. din Transilvani'a. (Filipu). Pretiulu unei povesti este: 2 cr. v. a. se 4 bani.

— A esitu de sub tipariu: Amiculu Poporulu, calindariu pe anulu visectu 1880, compusu de Visarionu Romanu. Anulu XX. Pretiulu 50 cruceri seu 1 leu 50 bani, cu tramitarea francata (sub banda) 55 cr. seu 1.75 bani. Comandele sunt a se adressa la W. Krafft in Sibiu. Copiosulu seu coprinsu este urmatorulu:

Cronologia pe anulu 1880. — Pascali'a seu semnele cronologice. — Serbatorile si alte dile schimbatoe. — Cele 12 zodii din calea soelui. — Cele 4 anutimpuri. — Intunecini. — Regintele anului. — Calindaru iulianu si gregorianu cu serbatorile, dilele numeloru, evangeliile duminiciloru. — Tabela termineloru, pentru insemnarea acelor dile preste totu anulu in cari cade vre unu terminu. — Conspiculu lungime dileloru. — Sistem'a planetara a soelui. — Calindaru evreicu. — Calindaru istoricu. — Calindaru agronomicu pentru afaceri in facare luna. — Genealogia caseloru domnitoare. — Mersulu cailoru ferate: I. Prima cale ferata transilvana. II. Calea ferata orientala unguresca. III. Linia Arad-Timisiora. — Calindaru postal. — Serviciulu telegraficu. — Tigurile in ordine alfabetica din Transilvani'a, Ungari'a, Banatu si Romani'a. — Aflarea pretiulu mesuriloru noue din pretiulu mesuriloru vechi. — Tabela pentru puterea incolitoare, periodulu vegetatiunei si greutatea de midilocu a celor mai principale plante agricole. — Tabela fetatulu animaloru de casa. — Inpartirea veniteloru, speselor, simbielor si a altoru sume anuale, pe partile singurate ale anului. — Tabela de interese cu 5 si 6%. — Tabela comparativa despre unitatile de moneta la diferitele state. — Greutatea diferiteloru plante agricole cultivate. — Despre timbru: Esibite si cereri. Taca de timbru la documente. Cu totulu liberate de timbru. — Tabela de procentu pentru intabulatiuni. — Scar'a taceiloru de timbru. — Foi pentru invetiatura si petrecere. Unu barbatu pent'o haina rupta. Noveleta — Ciobanelulu transilvanu — cu ilustr. — Pentru mirese si pentru neveste tinere. — Cup'a poetulu ginte latine — cu ilustratiune. — Ioanu Maiorescu. Biografia — cu portretu. — Agronomia: Tractarea si conservarea midiloceloru de nutrementu. Intocmirea interna a pivnitiei. Notitie economice. — Poesii: Armatei romane de Scipione Ion Badescu. Copilulu de I. Mosoiu. Mariora de D. Bolintineanu. Doru de calatoria de Vasile Alesandri. Stelele de V. Alesandri. Orfanulu de C. Radulescu. Dojna de V. Alesandri. Femeia si Epitafu de Paulin'a Moisescu. — Poesii poporale din Transilvani'a, culesu de B. Iosof. — Varietati: Cugetari. Anecote. Glume ilustrate. Ghicitori. Aritmogrifu cu omonime. — Anunciuru pe 16 pagine.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 22 Septembrie

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.60 cr.
Moneta de 20 franci	„ 9.35 ¹ / ₂ „
Imperialu rusescu	„ 9.35 „
Moneta germana de 100 marce	„ 57.70 „
Sovereigns englesi	„ 12. — „
Lira turcesca	„ 10.58 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„ —. — „

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

19 Septembrie.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l. 101. — b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„ 104. — „
Obligatiune de imprumutu domniale din 1871 cu 8%	„ 102. ¹ / ₄ „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„ 99. ³ / ₄ „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„ 93. ¹ / ₂ „
Imprumutulu municipal nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	„ 101. ¹ / ₂ „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	„ 184. — „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„ 36.60 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1863 cu 6%	„ 96.75 „

Nr. 214 — 1879.

(95) 3 — 3

Edictu.

Vasile Ormenisianu din Ricu, tractulu Pogacei, comitatulu Muresiu-Turd'a, de religione gr-cath. carele de mai multi ani parassindu'si soci'a legitima pre Mari'a, fara a-i se sci ubicatiunea, se provoca prin acesta, ca in terminu de unu anu si una di dela prim'a publicare a acestui edictu, se se prezenteze la Presidiulu forulu matrimoniale gr-cath. de I-a instantia a tractulu Pogacei, la din contra processulu divortiale se va pertracta si decide si fara densulu.

Dela Presidiulu forulu matrimoniale gr-cath. de I-a instantia a tractulu Pogacei.

Chimintelniculu de Campia 4 Sept. 1879.

Vasiliu Maioru m. p., adm. prtpescu gr-cath. si pres. forulu matr. gr-cath. de I-a instantia.

SPIRTU ARTRITICU

inventatu de Heinrich Bloch in Eger (Boemi'a), recunoscutu preste totu ca medicin'a cea mai sigura contra sioldinei si reumatismulu, aplicandu in 24 de ore si frecandu cu ea partile dureroase, sioldina si reumatismulu inecta cu totulu. Pretiulu unei sticlutie este de 60 cr. v. a.; tramisa cu posta la comanda, sau pe langa assignatiune 66 cr. v. a. Celoru care ilu voru lua spre vendiare in comisiune, li se da unu rabatu corespundietoru. In tote cetatile mai mari se deschidu deposite. Am in posesiunea mea mai multe mii de ateste si scrisori de multiamita pentru precelenti'a acestei medicine. Comandele se esecutodia totudeana cu intorecerea postei in modulu celu mai conscientiosu.

Heinrich Bloch in Eger (Boemi'a)

proprietariu alu medaliei de auru pentru arte si sciinta.

In calitate originala se afla: in B. Pest'a la Josif Török, Timisiora la Ernest János, Stefanu Tárcsay si C. M. Jahner la „Regele ungurescu”, in Pajon la Feldenek Ferenc si la Soltz Reszo la „St. Marton” in Szeghedin la Baresai Caroly, Makon Josef si Csikós N., in Zagrabia la Mittbach Zsigmond, in Eszek la Dienes J. C., in Sibiu la Morscher W. Fr., in Brasiovu la Stenner J. la „leulu de aur”, in Clusiu la Székly Miklos si la tote farmaciele mai mari din tiara si strainetate. (90) 6 — 10